

[P. Munch.]

delse paa, hvilken *Person* indenfor Partiet der træder ind i Rigsdagen. Det, man maa kræve, er en Forbedring af det nuværende System, ikke en Afskaffelse af dette og en Tilbagevenden til en Ordning, der berøver Vælgerne en hvilken som helst Mulighed for at øve Indflydelse i denne Henseende. Jeg maa ogsaa understrege, at hvis Lovforslaget virkelig gennemførtes, vilde vistnok de fleste Partier og i hvert Fald de Partier, der væsentlig byggede paa Tillægsmandater, komme til at staa overfor en Række vanskelige Forhold. Der vilde være Personer indenfor de forskellige Partier, som vedkommende Partis Vælgere i Landet som Helhed og Partiets Vælgere i selve de paagældende Egne nærrede stærke Ønsker om at beholde i Rigsdagen, og som Partiet dog vilde blive nødt til, hvis der blot skulde opnaas Mulighed for at bevare dem, at flytte fra de Kredse, hvor de hidtil har været opstillet, ja, fra de Egne, hvor de hidtil har virket, over til helt andre Egne af Landet. Saa underlig er Ordningen lagt til Rette, at selv det Parti, som dette Tings højtærede Formand tilhører, skulde ud at søge efter en ny Kreds til den højtærede Formand, hvis man skulde sikre ham som Medlem af Tinget og som Leder af Tingets Forhandlinger i den kommende Tid. Ogsaa paa dette Punkt er Lovforslaget da af en ganske utilfredsstillende Karakter.

Jeg kan heller ikke billige, at man opretholder de Spærrebestemmelser overfor smaa, nye Partier, som findes i den hidtidige Lovgivning. Det var maaske ikke helt unaturligt, at disse i sin Tid indførtes. Det hørte i alt Fald med under de Aftaler, som den Gang blev truffet. Men jeg tror, man maa erkende, at det ikke er nødvendigt at blive ved at have dem. Jeg hørte ganske vist i Gaar et vist Forsvar derfor, Udtryk for det Ønske, at Partier ikke skulde kunne komme herind med Repræsentation, før de var saa nogenlunde modnede. Set fra de smaa Partiers Synspunkt kan jeg egentlig godt forstaa dette. Den Betragtning, den ærede Ordfører for Socialdemokratiet gjorde gældende paa det allerældste Socialdemokratis Vegne, er vistnok historisk rigtig. Men jeg tror ikke, en Valglov bør være, om jeg saa maa sige, Formynder for de smaa Partier og Vælgerne i denne Henseende. Jeg tror, at den naturlige Ordning er den, at en Gruppe, der tilvejebringer saa mange Stemmer, som forholdsmæssigt, regelmæssigt giver Mandat til den danske Rigsdags Ting, ogsaa maa have Krav paa

deres Repræsentant herinde. Og for os andre ser jeg ikke nogen Ulykke i, at der kommer nogle Repræsentanter for Smaa-partierne ind. Jeg tror, at man her paa en god Maade baade overfor Vælgerne og overfor Tingets Medlemmer faar en Lejlighed til at prøve, om de paagældende Medlemmer er i Stand til at forbinde de Teorier, paa hvilke de er valgt, med det praktiske Liv, og det skal man ikke afskære dem fra. Heller ikke skal man give dem Retten til at staa som de forurettede, som de store og stærke vil knække ned. Det vil tværtimod i mange Henseender skabe dem en Forhaandssympati, som de ikke altid har Krav paa.

Jeg erkender de Vanskeligheder, den højtærede Indenrigsminister har staaet overfor ved Udarbejdelsen af dette Lovforslag, men jeg kan ikke erkende, at han har løst dem.

Med Hensyn til Folketingsvalgmaaden er det nuværende System naturligvis i mange Henseender et skrøbeligt System. Det vil enhver Valglov være, og det er vist det stærkeste, den højtærede Indenrigsminister vil kunne sige til Forsvar for sit Forslag, at ogsaa den nuværende Lov har sine Svagheder. Men hvis vi roligt vilde gaa i Gang med en Forbedring deraf, mon der dog saa ikke vilde være Udveje til at fjerne de Vanskeligheder, som mest har gjort sig gældende, og naa til en i det store og hele tilfredsstillende Ordning? Det kan jo ikke nægtes, at et Valgsystem ved selve dette, at det har bestaaet i nogen Tid, at man har begyndt at vænne sig til det, at Organisationerne er afpasset derefter, faar betydelige Fordele overfor nye Systemer, hvor man skal til at kaste noget helt nyt ind efter en ganske kort Tids Forløb. Jeg tror ikke, man skal ændre Valglovssystemet, medmindre Udviklingen er naaet til et saadant Punkt, at man virkelig har afgørende Grundlag derfor og kan pege paa noget virkelig godt i Stedet for det, man har. Hvis man skulde tage op en Overvejelse, en Overvejelse, der efter nogen Tids Prøve med det nuværende System maaske kunde føre til en Afløsning af dette med et andet, vilde jeg tro, at det var mere frugtbart, at man optog Tanker, der dog undertiden ogsaa har været fremme i Partiet Venstre, Tanker, som gaar ud paa, at man maatte gaa til at have Folketingsvalgene i Kredse med 6 à 7 Mandater eller saa og med et forholdsvis begrænset Antal Tillægsmandater. Jeg skulde tro, at Antallet af Tillægsmandater kunde blive ret begrænset, hvis man i Stedet for den uretfærdige d'Hondtske Valgmetode, der spiller en altfor stor Rolle i vort politiske